

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Evidenčné číslo: 101006 /B/2024/36145173760779268

FINANČNÁ ANALÝZA MIESTNYCH
A ŠTÁTNYCH POPLATKOV V SLOVENSKEJ
REPUBLIKE

Bakalárska práca

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

**FINANČNÁ ANALÝZA MIESTNYCH
A ŠTÁTNYCH POPLATKOV V SLOVENSKEJ
REPUBLIKE**

Bakalárska práca

Študijný program: financie, bankovníctvo a poisťovníctvo
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra financií
Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Kornélia Beličková, PhD.

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a uviedla som všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

Meno a priezvisko

Pod'akovanie

Touto cestou by som chcela poďakovať vedúcej bakalárskej práce doc. Ing. Kornélií Beličkovej, PhD. za podporu, čas, odporúčania, pomoc a vedenie pri vypracovaní bakalárskej práce.

ABSTRAKT

VARINSKÁ, Natália: Finančná analýza miestnych a štátnych poplatkov v Slovenskej republike. – Ekonomická univerzita v Bratislave.

Národohospodárska fakulta; Katedra financií. – Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Kornélia Beličková, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2024, počet strán 45.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je zhodnotiť efektívnosť výberu administratívnych poplatkov na miestnej a národnej úrovni. Prvá kapitola sa venuje teoretickým pojmom, ktoré súvisia s finančnou analýzou, územným rozpočtom špecifikovaným klasifikáciou administratívnych poplatkov, s finančným systémom samospráv a pod.. Druhá kapitola spracováva čiastkové ciele práce a výskumné metódy, ktoré boli aplikované pri charakteristike objektov skúmania. V tretej kapitole sa venujeme procesu napĺňania čiastkových cieľov, a to vypracovanej analýze podielu percentuálneho plánovaného plnenia rozpočtovaných poplatkov so skutočnými prijatými do miestnych rozpočtov v časovom horizonte sedem rokov, komparácia výsledkov ukazovateľa analýzy medzi objektami navzájom a kvantitatívny výskum pomocou dotazníka. V závere hodnotíme výsledky praktickej časti a navrhujeme opatrenia do budúcnosti.

Kľúčové slová:

Administratívne poplatky, rozpočet, samospráva, financie, finančná analýza

ABSTRACT

VARINSKÁ, Natália: *Financial analysis of local and state fees in the Slovak Republic*. – University of Economics in Bratislava

Faculty of Economics and Finance; Department of Finance. – Thesis supervisor: doc. Ing. Kornélia Beličková, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2024, number of pages 45.

The main objective of the bachelor thesis is to evaluate the efficiency of the collection of administrative fees at local and national level. The first chapter is devoted to theoretical concepts related to financial analysis, territorial budget specified by the classification of administrative fees, the financial system of local governments, etc. The second chapter elaborates the sub-objectives of the thesis and the research methods that were applied in the characterization of the objects of investigation. The third chapter deals with the process of fulfillment of the sub-objectives, namely the developed analysis of the percentage of the planned percentage of the budgeted fees with the actual received in the local budget in the time horizon of seven years, the comparison of the results of the indicator analysis between the objects with each other and the quantitative research by means of a questionnaire. Finally, we evaluate the results of the practical part and suggest future measures.

Key words:

Administrative fees, budget, local government, finance, financial analysis

OBSAH

str.

Úvod	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	10
1.1 Vymedzenie pojmu finančná analýza	10
1.2 Vymedzenie pojmu mesto	11
1.3 Vymedzenie pojmu štát.....	11
1.4 Vymedzenie pojmu rozpočet	12
1.5 Vymedzenie pojmu verejný sektor	12
1.6 Vymedzenie pojmu funkcií verejných financií v súčasnosti.....	13
1.7 Financie územnej samosprávy	14
1.8 Klasifikácia príjmov vládnych úrovní pomocou nedaňových príjmov	16
1.8.1 Administratívne poplatky a iné poplatky a platby.....	17
1.9 Stav problematiky v štátoch EUROZÓNY	20
2 Cieľ práce, metodika a metódy skúmania.....	22
2.1 Cieľ práce	22
2.2 Metodiky práce a metódy skúmania	22
2.3 Charakteristika mesta Vrbové ako objekt výskumu	23
2.4 Charakteristika mesta Brezová p. Bradlom ako objekt výskumu.....	24
3 Výsledky práce a diskusia.....	25
3.1 Administratívne poplatky v meste Vrbové.....	25
3.1.1 Efektívnosť plnenia plánu výberu administratívnych poplatkov v meste Vrbové.....	25
3.1.2 Efektívnosť plnenia plánu výberu administratívnych poplatkov v obci Brezová pod Bradlom.....	27
3.1.3 Analýza Vrbové vs. Brezová pod Bradlom.....	28
3.2 Dotazníkový výskum a výsledky.....	29
3.2.1 Vyhodnotenie identifikačných otázok.....	29
3.2.2 Vyhodnotenie výskumnej časti.....	30
Záver.....	40
Zoznam použitej literatúry	42

Zoznam grafov a tabuliek

Graf 1 Slovenské kraje vzorky respondentov.....	29
Graf 2 Veľkostná kategória miest.....	30
Graf 3 Nástroj na výber poplatkov	31
Graf 4 Súhlas, aby mesto malo za úlohu vyberať poplatky.....	31
Graf 5 Vplyv výberu poplatkov na rozvoj a správu mesta.....	32
Graf 6 Názor na pravidelný prieskum a hodnotenie výberu poplatkov.....	33
Graf 7 Kritéria pri stanovovaní výšky administratívnych poplatkov.....	33
Graf 8 Postoj k zavádzaniu nových administratívnych poplatkov.....	34
Graf 9 Efektivita procesov výberu administratívnych poplatkov.....	35
Graf 10 Mala by sa správa poplatkov presunúť na iný subjekt?.....	36
Graf 11 Primeranosť výšky ad. poplatkov k hodnote poskytovaných služieb.....	37
Graf 12 Sankcie pre neplatičov.....	37
Graf 13 Návrhy na optimalizáciu výberu.....	38
Graf 14 Mali by sa viac využívať IT na zjednodušenie procesu výberu?.....	39
Tabuľka 1 Nedaňové príjmy v krajinách EUROZÓNY.....	20
Tabuľka 2 Nedaňové príjmy v meste Brno.....	21
Tabuľka 3 Administratívne poplatky v meste Vrbové od roku 2017-2023.....	26
Tabuľka 4 Administratívne poplatky v meste Brezová p. Bradlom od roku 2017-2022.....	27
Tabuľka 5 Analýza ad. poplatkov Vrbové vs. Brezová p. Bradlom 2017-2022.....	28

Úvod

Finančná analýza predstavuje komplexný vedecký nástroj, ktorý nám umožňuje detailne preskúmať finančnú situáciu mesta a posúdiť jeho úspešnosť. V meste, ktoré je jedným zo základných pilierov územnej samosprávy, zohráva finančná analýza kľúčovú úlohu. Jej výsledky slúžia ako indikátor celkového obrazu o ekonomickom hospodárení a jej schopnosti efektívne narábať s dostupnými zdrojmi.

Cieľom bakalárskej práce je zhodnotiť efektivitu výberu miestnych poplatkov, konkrétne sa zameriame na administratívne poplatky na miestnej a národnej úrovni. Pre akademické účely práce sme si zvolili dve organizačne podobné mestá, ktoré sa nachádzajú na západnom Slovensku - mesto Vrbové a Brezová pod Bradlom. Cieľ práce budeme skúmať prostredníctvom analýzy podielu percentuálneho plánovaného plnenia rozpočtovaných poplatkov so skutočnými prijatými do rozpočtu miest, na základe údajov získaných z programových rozpočtov a záverečných účtov v čase od roku 2017 do 2023. Na vyhodnotenie efektívnosti výberu administratívnych poplatkov na národnej úrovni sme zvolili dotazníkový výskum. Výskumnú vzorku tvorili referenti na miestnych úradoch, v kompetencii ktorých je spravovanie administratívnych poplatkov.

Práca je rozdelená do troch primárnych kapitol, ktoré sú tvorené teoretickými vymedzeniami pojmov danej problematiky, analýzy percentuálneho plnenia plánu výberu poplatkov vybraných dvoch obcí, kvantitatívnym výskumom a záverom s navrhovanými odporúčaniami vychádzajúc z výsledkov analýzy a odpovedí respondentov.

1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí

Teoretická časť bakalárskej práce pozostáva z teoretických poznatkov a terminológie čerpanej z odbornej domácej a zahraničnej literatúry. Zameriame sa na náhľad financovania rozpočtu samospráv, a to primárne na kategóriu administratívnych poplatkov, ako časť nedaňových príjmov, ktorých efektivita je cieľom výskumu záverečnej práce.

1.1 Vymedzenie pojmu finančná analýza

Finančná analýza

Finančná analýza je dôležitý nástroj na posúdenie finančnej stability a hospodárenia s verejnými financiami na úrovni miestnych samospráv a celého štátu. Táto analýza pomáha analyzovať príležitosti a hrozby, ktoré tvoria riziko pre úspešné hospodárenie. Sleduje, ako sú verejné financie riadené, alokované a využívané na dosahovanie cieľov a potrieb samospráv. Územná samospráva je povinná zostaviť rozpočtovú výsledovku, súvahu a sleduje sa analýza vývoja cash flow. Pomerové ukazovatele sú najvýznamnejšie pre hodnotenie hospodárenia. (Peková, 2011)

Autorky Knápková a Pavelková (2010, s. 5) charakterizujú finančnú analýzu ako „komplexné zhodnotenie finančnej situácie“. Slúži na to, aby sme nadobudli predstavu o tom, v akom stave sú financie obce.

Finančná analýza vo všeobecnosti je analýza akejkoľvek ekonomickej činnosti, pričom hlavnú úlohu majú peniaze a čas. Predstavuje súbor činností za účelom získania a komplexného zhodnotenia finančnej situácie. Spracovanie finančnej analýzy má na starosti ekonomické oddelenie mestského úradu. Môžeme ju uskutočňovať na dvoch úrovniach, a to na mikroúrovni (nižšie vládne úrovne) a makroúrovni (národná úroveň). (Šlosárová, 2006 s. 275)

Finančná analýza v oblasti samosprávy zohráva kľúčovú úlohu pri formulovaní, hodnotení a overovaní opatrení, nástrojov a postupov, ktoré prispievajú k udržateľnému rozvoju miestnej samosprávy. Úspešné finančné hospodárenie vytvára základ pre dlhodobú finančnú stabilitu. Finančná analýza obce vychádza z rozpočtu, ktorý pozostáva z príjmov a výdavkov a zohľadňujú sa aj výsledky hospodárenia minulého rozpočtového obdobia. Cieľom je vypracovať stanovisko k finančnej situácii obce a na základe toho navrhnúť opatrenia, ktorých uskutočnenie má zabezpečiť lepšie fungovanie. (Vavrek et al., 2021)

Finančná analýza sa delí na externú a internú. Externá analýza sa opiera o zverejňované údaje, zatiaľ čo interná analýza vychádza z informácií poskytovaných interným informačným systémom podniku, ako je účtovníctvo, kalkulácie, rozpočty, štatistiky a pod. (Kotulič, 2007 s. 98)

Primárna úloha finančnej analýzy je identifikovať faktory, ktoré ovplyvňujú finančnú situáciu a ako sa na nej podieľajú. Tento prístup umožňuje určenie jej silných a slabých stránok. Finančná analýza sa považuje za efektívny nástroj na posúdenie finančnej stability obce. (Strážovská, 2006 s. 86)

1.2 Vymedzenie pojmu mesto

Mesto

Mesto je komplexný sociálny systém, ktorý sa vyznačuje rozvinutou štruktúrou deľby práce a vysokou hustotou obyvateľstva. Obyvateľstvo je charakterizované svojou výraznou sociálnou diverzitou a nezáujmom o poľnohospodárstvo. Vytvorilo si sústavu interakcií, ktorá je označovaná za odstup v medzi-ludských vzťahoch. (Musil, 1967, s. 55)

Maier (2000) definuje, že mestá sú hlavne „*miestami, kde je vymieňaný tovar; kde sa produkuje tovar zo surovín, ktoré boli do mesta dovezené z inej oblasti. Kde dochádza k najintenzívnejšiemu kontaktu ľudí a kde sa vyskytujú kultúrne, mocenské a finančné inštitúcie*“.

Hlavné mesto Slovenskej republiky, Bratislava, má osobitné postavenie a štruktúru samosprávnych orgánov, ktoré sú špeciálne upravené osobitným zákonom. (Zákon NR SR o hlavnom meste SR)

1.3 Vymedzenie pojmu štát

Štát

Štát je suverénna politická entita, ktorá zahrňuje územie, obyvateľstvo, a má monopol na legitímne používanie násilia na danom území. Je to najvyššia forma organizácie spoločnosti a vlády na určitom geografickom území. (Juda, 2011, s. 12)

Podľa Procházku a Káčera (2013) „*štát je súčasťou reality spoločenského života, ako aj detailne prepracovaným právnym konceptom*“.

1.4 Vymedzenie pojmu rozpočet

Rozpočet

Rozpočet, ktorý môžeme charakterizovať ako hlavný nástroj obecného finančného hospodárenia pre realizáciu základných funkcií a úloh obce. Jeho primárnou úlohou je zabezpečiť financovanie činností obce v danom rozpočtovom roku. (Konečná – Veverková, 2017)

Rozpočet predstavuje kľúčový finančný plán štátu, schvaľovaný v osobitnom konaní na ročné rozpočtové obdobie formou zákona, prostredníctvom ktorého sa vytvára a delí celoštátny fond finančných prostriedkov určených na zabezpečenie financovania jednotlivých úloh a funkcií štátu. (Sidak et al., 2012 s. 480)

Štátne financie spravidla predstavujú najväčšiu časť verejných financií zhromažďujúce sa do centralizovaného fondu, ktorý je známy pod pojmom štátny rozpočet. Štátny rozpočet reprezentuje finančné vzťahy zabezpečujúce financovanie určitých štátnych kompetencií v rámci rozpočtového obdobia. Obsahuje plánované príjmy a odhadované výdaje na daný rozpočtový rok a financujúce položky. (Peková , 2005 s.21)

Rozpočet je finančný plán na určité časové obdobie, ktorý zodpovedá všetkým plánovaným príjmom a výdavkom s finančnými prostriedkami na jednotlivé služby poskytované mestom. (Business Dictionary, 2019)

V súčasnosti konštatujeme, že vo všeobecnosti sa rozpočet chápe z právnického aj z ekonomického hľadiska. Ekonomické ponímanie rozpočet definuje ako bilanciu príjmov a výdavkov za určité časové obdobie, spravidla za jeden rok a vyjadrené v peniazoch. (Kubincová, 2006, str. 98-100)

1.5 Vymedzenie pojmu verejný sektor

Verejný sektor

Jednou z častí národného hospodárstva je verejný sektor. Verejná správa je vlastníkom verejného sektora, vykonáva rozhodnutia a správu. Verejný sektor je financovaný prevažne z verejných rozpočtov. (Horniaková, 2006)

Verejný sektor zahŕňa rozličné inštitúcie, ktoré majú rôzne právne formy financovania, vrátane verejných podnikov, akciových spoločností, rozpočtových a príspevkových

organizácií a iných. Aj napriek tejto rozmanitosti, niektoré definície môžu poskytnúť väčší kontext, a preto ich uvádzame.

Rozhodujúcim faktorom pri vymedzení verejného sektora je jeho financovanie z verejných zdrojov, pričom ďalšie vlastnosti zahŕňajú riadenie a spravovanie, ktoré su uskutočňované verejnou správou. O verejnom sektore sa rozhoduje verejnou voľbou a podlieha verejnej kontrole. (Strecková, 1998)

Verejný sektor je definovaný ako oblasť vládnej činnosti a jej dopadov, všeobecne štátne rozhodovanie a jeho následky, alebo verejný sektor sa vymedzuje ako oblasť vládnej spotreby a investícií. (Sivák, 2007, s. 56)

Pojem verejný sektor sa používa na označenie segmentu národného hospodárstva, ktorý predstavuje neoddeliteľnú časť každej vyspelej ekonomiky založenej na trhovom princípe. Zahŕňa inštitúcie a organizácie zamerané na špecifickú produkciu a poskytovanie služieb, ako aj na redistribúciu zdrojov. Charakteristikou týchto inštitúcií a organizácií je ich financovanie z verejných prostriedkov, či už celkovo alebo čiastočne, a ich integrácia do fiškálneho systému a verejnej rozpočtovej štruktúry. (Hamerníková, 2010, s. 217)

Vláda vychádza z poznatku, že kvalitný verejný sektor je kľúčovým výsledkom verejnej politiky štátu. Tento sektor je nevyhnutný pre efektívne využívanie verejných zdrojov s cieľom zabezpečiť kvalitu a správne fungovanie systémov vzdelávania, zdravotnej starostlivosti a sociálneho zabezpečenia. Len kvalitný a efektívny verejný sektor je schopný účinne podporiť kvalitatívny rozvoj spoločnosti, dosiahnutie sociálno-ekonomickej rovnováhy a poskytnutie životnej istoty obyvateľstvu. (Úrad vlády SR)

1.6 Vymedzenie funkcií verejných financií v súčasnosti

Hlavnou funkciou verejných financií je akumulácia a alokácia finančných prostriedkov prostredníctvom štátneho rozpočtu, rozpočtov vyšších územných celkov (VÚC), obcí, povinného poistenia a verejných inštitúcií. Okrem toho poznáme ešte (re)distribučnú a stabilizačnú funkciu. (Peková – Pilný, 2005)

Zásadný rozdiel medzi verejnými a súkromnými financiami spočíva v tom, že verejné finančné zdroje sú získavané v podobe povinných platieb a následne používané na uspokojenie verejných potrieb a cieľov. Táto povinná povaha financovania verejných

financií odlišuje verejný sektor od súkromného, kde financovanie je dobrovoľné a prebieha na základe trhových transakcií.

Peková a Pilný (2005, s. 90) definujú základné funkcie verejných financií nasledovne:

Alokačná funkcia štátneho rozpočtu sa prejavuje v jeho postavení ako aktívneho ekonomického subjektu. Prostredníctvom štátneho rozpočtu sa štát snaží alokovať finančné prostriedky do výroby kolektívnych statkov s predovšetkým sociálnym charakterom. Tieto prostriedky sú často generované formou daní, najmä dôchodkových, majetkových a spotrebných.

Redistribučná funkcia štátneho rozpočtu je spojená s úlohou prerozdeľovania národného dôchodku s cieľom čiastočne vyrovnať nerovnosti v dôchodkoch a sociálnych výhodách v trhovej ekonomike. Úroveň prerozdeľovania je ovplyvňovaná historickými, politickými a ekonomickými faktormi. Prílišná alebo nedostatočná úroveň prerozdeľovania môže mať svoje nežiaduce dôsledky.

Stabilizačná funkcia štátneho rozpočtu sa zameriava na dosiahnutie makroekonomických cieľov. V konkrétnom kontexte rozpočtu umožňuje stabilizácia upravovať ekonomické kolísanie a dosiahnuť makroekonomickú rovnováhu. Je dôležité poznamenať, že alokačná a distribučná funkcia sú často motivované mikroekonomickými ohľadmi, zatiaľ čo stabilizačná funkcia je zameraná na makroekonomické aspekty a je často realizovaná prostredníctvom rozpočtových opatrení.

Hlavným legitímne opodstatneným dôvodom pre existenciu funkcií je ich prejav v rozpočtových príjmoch a výdavkoch, ich vplyv na ekonomiku v rôznych smeroch a slúženie rôznym cieľom. (Medved', 2007)

Verejné financie sú definované ako peňažné vzťahy v súvislosti s tvorbou, rozdeľovaním a použitím peňažných prostriedkov, spojených činnosťou verejných inštitúcií alebo s realizáciou základných funkcií verejnej správy. Jedným zo subjektov týchto vzťahov je vždy štát alebo jednotka územnej samosprávy. (Hamerníková, 2000, s. 205)

1.7 Financie územnej samosprávy

Problematika financií spadá do oblasti ekonomiky obce, ktorá sa nedá vytrhnúť z kontextu celoštátnej ekonomiky. (Kala, 1992, s. 24)

Finančný systém tvorí súbor finančných prostriedkov obce, mimorozpočtové finančné prostriedky, rozpočtové prostriedky organizácií obce (v prípade, že si ich samospráva zriadila) a finančných vzťahov obce so štátom prostredníctvom daní a transferov, VÚC, rozpočtovým a príspevkovým organizáciám. (Hamalová - Belajová, 2010, s. 170)

Pod pojmom verejné financie môžeme rozumieť aj proces tvorby, rozdelenia a použitia rôznych peňažných fondov pri nadobúdaní týchto princípov: nenávratnosť, neekvivalentnosť a nedobrovoľnosť (Peková, 1999).

Strečková, Y., Malý, I. a kol. (1998, s. 152-156) vo svojej publikácii Verejná ekonómia pre školu i prax definujú základné princípy, ktoré by mali finančné prostriedky územnej samosprávy dodržiavať:

- ✓ konzistencie miestneho finančného systému s verejnými financiami, so všeobecne vytýčenými cieľmi fiškálnej politiky,
- ✓ určitý stupeň autonómie obce a finančnej sebestačnosti,
- ✓ účinnosť,
- ✓ stabilita,
- ✓ administratívna nenáročnosť,
- ✓ priehľadnosť a zverejňovanie.

Osobitosť verejných rozpočtov v kontexte verejných financií spočíva v tom, že v sústave verejných rozpočtov sa odzrkadľujú verejné financie. Pokiaľ verejné financie predstavujú finančné vzťahy, ktoré vznikajú v súvislosti s tvorbou, rozdeľovaním a užívaním peňažných fondov spojených s činnosťou verejnej správy, možno konštatovať, že vymedzenie verejných financií je obsiahnuté v aktuálnej rozpočtovej sústave. (Mitaľová-Molitoris, 2006, s. 13)

1.8 Klasifikácia príjmov vládnych úrovní pomocou nedaňových príjmov

V bakalárskej práci sa budeme venovať časti nedaňovým príjmom Slovenskej republiky, a to administratívnym poplatkom. Klasifikácia zdrojov príjmov vo verejnom sektore a ich správne identifikovanie sú zásadnými aspektmi správy verejných financií. Vlády na rôznych úrovniach, od miestnych samospráv po celoštátnu úroveň, čelia výzvam pri zabezpečovaní financovania verejných výdavkov a poskytovaní verejných služieb občanom. Jedným zo spôsobov, ako získať potrebné finančné prostriedky, sú nedaňové príjmy.

Administratívne poplatky predstavujú významnú časť príjmových zdrojov verejných rozpočtov a majú rôzne formy a zdroje. Základná charakteristika administratívnych poplatkov hovorí o tom, že patrí medzi bežné príjmy, z ktorých sa financujú bežný výdavky. (Peková, 2004, s. 285)

Poplatky nemusia vždy byť príjmom bežného miestneho rozpočtu. Deje sa to v prípade, že obec zriadi pre zaistenie služby neziskovú organizáciu alebo využíva služby prostredníctvom súkromnej firmy na základe zmluvného vzťahu. Rozhodnutie o výške a kto poplatok uhrádza je v kompetencii mestského zastupiteľstva. (Provazníková, 2007, s. 91)

Zavádzanie poplatkov a ich výška závisí od nasledovných faktorov:

- ✓ schopnosť spotrebiteľa platiť,
- ✓ náklady na vyberania poplatkov,
- ✓ možno určiť podiel jednotlivca na spotrebe,
- ✓ hodnota úkonu, za ktorý spotrebiteľ zaplatí,
- ✓ aký dopad bude mať vyberanie poplatkov na vzťahy medzi poskytovateľom a spotrebiteľom. (Provazníková, 2007, s. 91)

Podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie zahrňame do **administratívnych poplatkov:**

- ✓ 221001 Súdne poplatky,
- ✓ 221002 Tržby z predaja kolkových známok,
- ✓ 221003 Puncové poplatky,
- ✓ 221004 Ostatné poplatky (správne poplatky, poplatky za vedenie účtu zverených prostriedkov, paušálne náhrady za udeľovanie víz, z medzinárodných ochranných známok),
- ✓ 221005 Licencie.

Správna klasifikácia a identifikácia týchto príjmových zdrojov sú nevyhnutné pre transparentnú správu verejných financií a zabezpečenie finančnej udržateľnosti.

Podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie členíme celkové **nedaňové príjmy** nasledovne:

- ✓ 210 Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku
- ✓ 220 Administratívne poplatky a iné poplatky a platby
- ✓ 230 Kapitálové príjmy
- ✓ 240 Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, vkladov a ážio
- ✓ 290 Iné nedaňové príjmy
- ✓ 300 Granty a transfery
- ✓ 310 Tuzemské bežné granty a transfery
- ✓ 330 Zahraničné granty
- ✓ 340 Zahraničné transfery

Poplatky tak predstavujú osobitný mechanizmus financovania niektorých verejných služieb a administratívnych nákladov, ktorý zabezpečuje plynulý chod orgánov verejnej správy na rôznych úrovniach samosprávy.

1.8.1 Administratívne poplatky a iné poplatky a platby

Poplatky možno charakterizovať ako povinné nenávratné finančné prostriedky požadované štátom alebo iným verejnoprávnym subjektom na základe zákona. Sú ekvivalentnými, účelovými zaplatenými sumami, ktoré subjekty - fyzické alebo právnické osoby - uhrádzajú za služby poskytované štátnymi orgánmi (v prípade súdnych poplatkov) alebo miestnymi orgánmi (správnych poplatkov). Dôvodom pre zavedenie poplatkov bolo, aby platiteľ prispel na financovanie činnosti konkrétneho verejného orgánu. Bez impulzu zo strany poplatníka by tento orgán nevykonával požadovanú činnosť. (Horvát, 2015 s. 165)

Administratívny poplatok je druh poplatku, ktorý je účtovaný za poskytnutie administratívnej služby alebo vykonanie určitého administratívneho úkonu zo strany verejných inštitúcií či orgánov. Týmto poplatkami sa financujú náklady spojené s administratívnymi procesmi a súvisiacimi správными činnosťami. Ich výška a platba sa spravidla riadi legislatívnymi predpismi, ktoré určujú typy poplatkov a ich prípustné sumy za konkrétne služby alebo úkony. Tieto poplatky zahŕňajú platby za vydanie rôznych

dokladov, povolení, overení alebo za iné administratívne procesy, ktoré vyžadujú úradné potvrdenie či potvrdenie zo strany verejných inštitúcií.

Súdny poplatok je podľa zákona 116/1966 Zb. § 1: „Poplatok, ktorý sa vyberá za jednotlivé úkony riadnych občianskych súdov pri výkone súdnictva a súdnej správy, ako aj za úkony prokuratúr alebo konanie uvedené v pripojenom sadzobníku súdnych poplatkov, ak ich na návrh vykonávajú okresné sudy, krajské sudy alebo Najvyšší súd v občianskom súdnom konaní, štátna správa súdov alebo prokuratúra“.

Súdne poplatky sú čiastočnou úhradou nákladov spojenou s činnosťou verejnej správy a ich vyberaním sa zamedzuje neuváženejmu podávaniu neodôvodnených návrhov na začatie súdneho konania v občianskom súdnom konaní. (Slovinský, 1985 s. 179)

Jednou z častí administratívnych poplatkov sú aj **tržby z predaja kolkových známk**, ktoré podľa Zákona č. 264/2008 Z.z. p kolkových známkach a o umení a doplnení niektorých zákonov predstavujú príjmy, ktoré organizácia alebo subjekt generuje zo záujmu verejnosti o zakúpenie alebo zhromažďovanie kolkových známk. Kolkové známky sú často zberateľskými predmetmi alebo ozdobnými prvkami, ktoré majú zvyčajne historický alebo kultúrny význam. V kontexte verejných inštitúcií, múzeí, galérií alebo organizácií zaoberajúcich sa kultúrnym dedičstvom môže predaj kolkových známk slúžiť ako forma podpory alebo financovania.

Puncové poplatky definuje Zákon 94/2013 Z. z. ako formu nedaňových príjmov, ktorú môže jednotlivec alebo subjekt uhradiť za získanie špecifického označenia, puncu, alebo iného overovacieho znaku na určitý predmet, materiál alebo produkt. Tieto poplatky môžu byť implementované s cieľom zabezpečiť kvalitu, autentickosť alebo bezpečnosť tovaru. Odborne povedané, puncové poplatky predstavujú formu finančnej transakcie, ktorá sa viaže k procesu puncovania, čo je označovanie alebo overovanie tovaru pomocou špecifického znaku, často puncu, aby sa preukázala jeho autentickosť, kvalita alebo splnenie určitých noriem.

Ostatné poplatky zhrňajú napr. správne poplatky, poplatky za vedenie účtu zverených prostriedkov, paušálne náhrady za udeľovanie víz, z medzinárodných ochranných známk. (Ministerstvo financií SR 2004)

Správne poplatky

Sú finančné platby, ktoré sa vyberajú za vykonávanie konkrétnych úkonov a činností orgánmi štátnej správy, vyššími územnými celkami, obcami, štátnymi archívami a

DataCentrom. Ich presný rozsah a výška sú stanovené v sadzobníku správnych poplatkov, ktorý je súčasťou zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch.

Tento sadzobník podrobne uvádza typy konaní a úkonov, za ktoré sú správne poplatky uložené a stanovuje ich konkrétnu sumu. Tieto poplatky sú viazané na právne normy a ich výber je riadený legislatívnymi predpismi.

Poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd

Nariadenie vlády č. 755/2004 Z. z. § 6 uvádza tento poplatok ako: „Súčin množstva odobratých podzemných vôd a sadzby v eurách /m³. Odberateľ stanoví predpokladanú výšku poplatkov za odbery podzemných vôd pre bežný kalendárny rok a oznámi ju prostredníctvom poplatkového oznámenia. Toto oznámenie, ktoré sa týka odberov podzemných vôd s výnimkou tých na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy, je zaslané správcovi vodohospodársky významných vodných tokov do 31. januára daného roku. V prípade nových odberov podzemných vôd je odberateľ povinný zaslať poplatkové oznámenie do dvoch mesiacov od začatia odberu“.

Poplatok za znečistenie ovzdušia

Zákon č. 190/2023 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia bol prijatý s cieľom riadiť emisie do ovzdušia prostredníctvom ekonomického nástroja. Podniky, ktoré prevádzkujú väčšie alebo stredné zdroje znečisťovania ovzdušia, sú povinné platiť tento poplatok. Emisie, na ktoré sa vzťahuje poplatková povinnosť:

- ✓ Tuhé znečisťujúce látky (TZL)
- ✓ Oxidy síry vyjadrené ako oxid siričitý (SO₂)
- ✓ Oxidy dusíka vyjadrené ako oxid dusičitý (NO_x)
- ✓ Oxid uhoľnatý (CO)
- ✓ Amoniak (NH₃)
- ✓ Organické látky v plynnej fáze vyjadrené ako celkový organický uhlík (TOC)

1.9 Stav problematiky v štátoch Eurozóny

Tabuľka 1 Nedaňové príjmy v krajinách EUROZÓNY

ROK 2022			
Krajiny Eurozóny	Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	Bežné granty a transfery	Kapitálové granty a transfery
Euro area – 20 countries (from 2023)	17 557,90 €	567 251,90 €	68 310,10 €
Belgium	955,60 €	18 989,10 €	18 989,10 €
Bulgaria	263,40 €	9 916,40 €	9 916,40 €
Czechia	13 997,00 €	355 443,00 €	355 443,00 €
Denmark	2 511,00 €	487 234,00 €	487 234,00 €
Germany	4 414,00 €	129 472,00 €	129 472,00 €
Estonia	21,00 €	2 810,80 €	2 810,80 €
Ireland	21,20 €	3 757,30 €	3 757,30 €
Greece	52,00 €	3 013,00 €	3 013,00 €
Spain	689,00 €	35 797,00 €	35 797,00 €
France	3 624,70 €	62 792,00 €	62 792,00 €
Croatia	149,70 €	3 842,90 €	3 842,90 €
Italy	3 241,00 €	148 646,00 €	148 646,00 €
Cyprus	0,20 €	121,00 €	121,00 €
Latvia	25,00 €	1 415,80 €	1 415,80 €
Lithuania	51,80 €	5 146,60 €	5 146,60 €
Luxembourg	37,00 €	1 854,20 €	1 854,20 €
Hungary	89 810,00 €	1 429 089,00 €	1 429 089,00 €
Malta	- €	62,60 €	62,60 €
Netherlands	1 741,00 €	92 092,00 €	92 092,00 €
Austria	714,90 €	25 945,20 €	25 945,20 €
Poland	7 035,00 €	222 676,00 €	222 676,00 €
Portugal	322,60 €	4 768,50 €	4 768,50 €
Romania	1 845,70 €	84 608,50 €	84 608,50 €
Slovenia	13,20 €	1 988,90 €	1 988,90 €
Slovakia	60,00 €	6 165,30 €	6 165,30 €
Finland	1 424,00 €	18 572,00 €	18 572,00 €
Sweden	20 304,00 €	522 313,00 €	522 313,00 €
Iceland	17 159,70 €	40 647,40 €	40 647,40 €
Norway	24 251,00 €	289 489,00 €	289 489,00 €
Switzerland	1 394,80 €	8 657,80 €	8 657,80 €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov z Eurostatu

Na základe štúdia literatúry a analyzovania štatistík v Eurostate stavu problematiky v zahraničí sme dospeli k záveru, že krajiny EUROZÓNY samostatnú kategóriu v rozpočte pre administratívne poplatky nemajú. Tabuľka 1 dokumentuje, že krajiny EUROZÓNY spravujú len tieto časti z nedaňových príjmov a to:

- Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku
- Bežné granty a transfery
- Kapitálové granty a transfery

Komparáciou sme zistili, že najvyšší podiel nedaňových príjmov je najmä v škandinávskych krajinách (Švédsko, Nórsko, Dánsko, Fínsko), a najnižší podiel nedaňových príjmov je práve na ostrovných štátoch ako sú Cyprus a Malta.

Ďalej sme porovnávali štruktúru nedaňových príjmov susedského Česka. Na porovnanie sme si zvolili mesto Brno.

Tabuľka 2 Nedaňové príjmy v meste Brno

2. NEDAŇOVÉ PŘÍJMY		647 925	840 901	129,8
211	Příjem z vlastní činnosti	123 757	152 417	123,2
2111	Příjem z poskytování služeb, výrobků, prací, výkonů a práv	123 757	152 417	123,2
212	Příjem z odvodů přebytků organizací s přímým vztahem	120 271	100 041	83,2
2122	Příjem z odvodů příspěvkových organizací	120 271	100 041	83,2
213	Příjem z pronájmu nebo pachtu majetku	153 017	162 628	106,3
2131	Příjem z pronájmu nebo pachtu pozemků	25 280	30 252	119,7
2132	Příjem z pronájmu nebo pachtu ost. nemovitých věcí a jejich částí	127 737	132 376	103,6
214	Přijaté výnosy z finančního majetku	55 066	67 310	122,2
2141	Příjem z úroků	35 066	52 310	149,2
2148	Úrokové příjmy z finančních derivátů	20 000	15 000	75,0
221	Přijaté sankční platby	71 145	68 507	96,3
2212	Příjem sankčních plateb, přijatých od jiných osob	71 145	68 507	96,3
231	Příjem z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku	305	305	100,0
2310	Příjem z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého neinvestičního majetku	305	305	100,0
232	Ostatní nedaňové příjmy	67 159	76 754	114,3
2321	Přijaté peněžité neinvestiční dary	250	250	100,0
2322	Příjem z pojistných plnění	2 250	4 150	184,4
2324	Přijaté neinvestiční příspěvky a náhrady	63 182	70 907	112,2
2329	Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené	1 477	1 447	98,0
241	Splátky půjčených prostředků od podnikatelů	16 213	46	0,3
2412	Splátky půjč. prostředků od nefinančních podnikatelů - práv. osob	16 213	46	0,3
242	Splátky půjčených prostředků od o.p.s. a obdobných osob	5 997	107	1,8
2420	Splátky půjčených prostředků od o.p.s. a obdobných osob	5 997	107	1,8
245	Splátky půjčených prostředků od zřízených a obdobných osob	30 000	210 000	700,0
2451	Splátky půjčených prostředků od příspěvkových organizací	30 000	210 000	700,0
246	Splátky půjčených prostředků od fyzických osob	4 995	2 786	55,8
2460	Splátky půjčených prostředků od fyzických osob	4 995	2 786	55,8

Zdroj: Sumarizácia schváleného rozpočtu príjmov mesta Brna na rok 2024 (v tis. Kč)

Mesto Brno má v rozpočte porovnateľne viac štrukturalizované nedaňové príjmy v porovnaní s ostatnými krajinami v Eurozóne. Administratívne poplatky sa v Českej republike síce nevyužívajú, ale štruktúru nedaňových príjmov majú takmer identickú ako Slovensko. Konštatujeme, že české mestá a obce využívajú poplatky najmä za miestne služby, zmiešané verejné statky, ktoré zabezpečujú pre verejnosť. Ide najmä o stočné, vodné, poplatky za odvoz komunálneho odpadu, za predpokladu, že nie je v obci stanovený ako miestna daň. (Peková, 2004, s. 286)

Môžeme zhodnotiť, že Slovenská a Česká republika majú podobné členenie nedaňových príjmov.

V rámci prvej kapitoly bakalárskej práce sme charakterizovali potrebnú terminológiu na osvojenie problematiky. Definovali sme si čo je finančná analýza, mesto, štát, rozpočet a aké funkcie plní. Následne sme si spravili rozbor administratívnych poplatkov v Slovenskej republike a na čo nám slúžia. Napokon sme porovnali situáciu v zahraničí.

2 CIEĽ PRÁCE, METODIKA A METÓDY SKÚMANIA

2.1 Cieľ práce

V bakalárskej práci Finančná analýza miestnych a štátnych poplatkov v Slovenskej republike, sa zameriame konkrétne na efektivitu výberu administratívnych poplatkov. Zdrojové dáta budeme čerpať z dvoch miest s približne rovnakým mestským statusom – počet obyvateľov, štatút mesta, rozloha, priemysel, školstvo a pod.. Cieľom nášho výskumu bude zhodnotiť, do akej miery je výber administratívnych poplatkov efektívny a ako prispieva k finančnej udržateľnosti a stabilite mesta.

Vychádzajúc z rozsahu záverečnej práce sme si zvolili ako skúmané obdobie aktuálne programové rozpočty mesta Vrbové na roky 2017-2023, ktoré sú dostupné na webovom sídle mesta v rámci transparentnosti.

Ako ciele bakalárskej práce sme si stanovili:

1. skúmanie aké je postavenie administratívnych poplatkov v krajinách Eurozóny v porovnaní so Slovenskom,
2. komparácia plánu a skutočnosti výberu administratívnych poplatkov v meste Vrbové a Brezová pod Bradlom čase od roku 2017-2023, na základe záverečných listov, ktoré sú prístupné na webovej stránke mesta.
3. krátkou dotazníkovou formou zistiť gramotnosť slovenských nižších vládnych úrovní v oblasti administratívnych poplatkov
4. zhrnutie a vyhodnotenie zistených výsledkov, diskusia.

2.2 Metodiky práce a metódy skúmania

Pri písaní práce sme využili viacero výskumných metód. Na základe deskripcie sme postupovali pri teoretickom objasňovaní problematiky. V rámci celej 2. kapitoly sme pri definovaní čiastkových cieľov využívali metódu dedukcie. V kapitole 3. Výsledky práce a diskusia a jej v jej podkapitolách 3.1.1 Efektívnosť plnenia plánu výberu administratívnych poplatkov v meste Vrbové a 3.1.2 Efektívnosť plnenia plánu výberu administratívnych poplatkov v meste Brezová pod Bradlom sme zhotovili analýzu percentuálneho plnenia plánu rozpočtu v rámci príjmov z administratívnych poplatkov. V podkapitole 3.1.3. sme analyzovali a komparovali hospodárenie s administratívnymi poplatkami medzi našimi objektami výskumu. Štatistiky pre efektivitu výberu administratívnych poplatkov na národnej úrovni sme nadobudli prostredníctvom kvantitatívneho výskumu, dotazníkovou formou. V závere je použitá metóda dedukcie, kde

sme sa zaoberali interpretovaním výsledkov z výskumu práce a navrhovali sme opatrenia do budúcnosti.

Výsledkom praktickej časti bakalárskej práce bolo zhodnotenie efektivity výberu administratívnych poplatkov vo zvolených mestách a na národnej úrovni. Dotazník nám umožnil získať dáta ako sú mestá a obce Slovenskej republiky oboznámené s administratívnymi poplatkami. Rozbor údajov získaných zo zverejnených dokumentov mesta Vrbové a Brezová pod Bradlom nám poskytol podklad na zostavenie percentuálneho plnenia rozpočtu v časovom slede, kde sme porovnali plán so skutočnosťou a vypočítali na koľko percent sa splnil plán výberu administratívnych poplatkov.

2.3 Charakteristika mesta Vrbové ako predmet výskumu

Mesto Vrbové

Vrbové je mesto, ktoré sa nachádza na západnom Slovensku v okrese Piešťany v nadmorskej výške 188 m n. m. s rozlohou 13,97 km² na rozhraní Malých Karpát a Trnavskej pahorkatiny. Prvá písomná zmienka o meste pochádza z roku 1113. V roku 1347 sa Vrbové volalo Worbow, v tej dobe bolo časťou oblasti Čachtického hradu.

Mesto získalo práva mesta v roku 1437 a v roku 1599 bolo spustošené tureckými vojakmi. V roku 1696 Leopold I. udelil Vrbovému jarmočné privilégium. V 20. storočí bolo mesto veľmi známe pre textilný podnik Trikota a hlavne pre obilie, čo sa aj odzrkadlilo na motíve obecného erbu.

Židia tvorili tretinu obyvateľov mesta. Žili tu už od 17. storočia. Židovská komunita sa v meste naďalej rozrastala až si napokon zriadila náboženskú obec. Nasledovne v meste postavili tri synagógy a tá najnovšia stále stojí na mestskom námestí. Na náboženské účely a využívala do roku 1942, neskôr na sklad obilia a textilu. Vo Vrbovom je taktiež doteraz aj židovský cintorín. Počas 2. svetovej vojny sa Vrbové stalo miestom pre židovské obyvateľstvo z okresu Piešťany. Väčšina židov bola deportovaná z Vrbového do Auschwitzu.

Mesto Vrbové je domovom mnohých významných historických pamiatok, ktoré svedčia o bohatom kultúrnom a architektonickom dedičstve. Medzi pamiatky patrí aj známa šikmá veža zvaná „Slovenská Pisa“, postavená v rokoch 1832 až 1835 s výškou 38 metrov a odchýlkou 99 centimetrov od zvislej osi. Okrem toho sa tu nachádza farský kostol sv. Martina zo 14. storočia a moderný kostol, dokončený v roku 1997, zasvätený sv. Gorazdovi,

prvému slovenskému svätcovi. Medzi ďalšie významné stavby patrí evanjelická a. existujú. Kostol postavený v roku 1929, maurská synagóga postavená v roku 1883 a židovský cintorín svedčia o minulosti bohatej židovskej komunity. Za mestom sa nachádza aj kaplnka svätého Rocha, ktorá pripomína epidémiu cholery z roku 1831. Okrem toho sa tu nachádza kúria, rodný dom spisovateľa kráľa Madagaskaru, Mórica Beňovského, v 17. storočí, ktorý dnes slúži ako historické múzeum. Mesto Vrbové má 5 912 obyvateľov. (Mestský úrad Vrbové)

2.4 Charakteristika mesta Brezová pod Bradlom ako objekt výskumu

Mesto Brezová pod Bradlom leží na úpätí Malých Karpát asi 85 kilometrov od Bratislavy, hlavného mesta Slovenskej republiky. Hlavnou dominantou mesta je Bradlo, na vrchole ktorého sa nachádza mohyla generála Milan Rastislava Štefánika. Brezová pod Bradlom má bohatú históriu a kultúrnu tradíciu a bola miestom či domovom mnohých významných ľudí. Medzi najvýznamnejšie osobnosti patria Dr. Milan Rastislav Štefánik, JUDr. Štefan Osuský, JUDr. Ján Papánek, Samuel Jurkovič, Dušan Samo Jurkovič a ďalší.

Prvé osídlenie na území Brezovej sa datuje do neolitu a neskorej doby kamennej. Hoci o minulosti sa zmiňuje informuje len málo prameňov, jej existencia je nepopierateľná. Prvá spoľahlivá dokumentácia o Brezovej pochádza z druhej polovice 13. storočia, kde sa už spomína obec Brezoua (villa Brizoua). V roku 1262 uhorský kráľ Béla IV. vyhotovil donačnú listinu, ktorá bola prvou písomnou zmienkou o Brezovej a vymedzovala jej hranice. Od 6. storočia n. l. začali na územie Slovenska prichádzať prví Slovania, ktorí ovplyvnili ďalší vývoj mesta. Brezová pod Bradlom sa stala dôležitým centrom kultúrneho a politického života, čo sa odráža aj v množstve pamiatok a kultúrnych podujatí, ktoré tu dodnes pretrvávajú. Najvýznamnejšou pamiatkou je Mohyla generála M. R. Štefánika na Bradle, ktorá spolu s ďalšími pamiatkami a pamätníkmi tvorí nenahraditeľnú súčasť kultúrneho dedičstva mesta.

Erb mesta je zhotovený na červenom štíte, na ktorom sa nachádza strieborné trojvršíe, z ktorého vyrastá breza, a z bočných kopcov vyrastajú dve strieborné ľalie. Tento erb má historickú predlohu v odtlačku pečate, ktorá sa zachovala z roku 1643. (Mestský úrad Brezová p. Bradlom)

3 VÝSLEDKY PRÁCE A DISKUSIA

V nasledujúcej kapitole bakalárskej práce sa budeme venovať analyzovaniu výberu administratívnych poplatkov ako časti nedaňových príjmov mesta Vrbové, ktoré som si zvolila ako hlavný objekt skúmania, a Brezová pod Bradlom, ktoré bude slúžiť na porovnanie. Na základe záverečných účtov, ktoré sú sprístupnené na internetovej stránke budeme vykonávať analýzu. Hlavným cieľom bude analyzovanie a posudzovanie stanovenej hypotézy. Budeme porovnávať plnenie stanovených plánov v mestách navzájom.

3.1 Administratívne poplatky v meste Vrbové

Mesto Vrbové využíva inkrementálnu metódu rozpočtovania predovšetkým pre jej jednoduchosť, ktorá vychádza z výšky skutočného alebo plánovaného rozpočtu minulých období. Toto východisko menia poslanci v polovici kalendárneho roka na základe uznesenia obecného zastupiteľstva. Podľa analýzy rozpočtov v rokoch 2017-2023 sme si porovnali administratívne poplatky v pláne rozpočtov so skutočným plnením a následne sme vypočítali percento, ktoré nám hovorí o tom, na koľko percent sa vybrané prostriedky využili.

Vrbové spravuje 4 typy administratívnych poplatkov, a to **ostatné poplatky** (správne poplatky, poplatky za vedenie účtu zverených prostriedkov, paušálne náhrady za udeľovanie víz, z medzinárodných ochranných známk), **poplatky za porušenie predpisov**, **poplatky za predaj výrobkov, tovarov a služieb** a za **znečisťovanie ovzdušia**. Najväčšiu časť administratívnych poplatkov v obci Vrbové tvoria ostatné poplatky a poplatky za predaj výrobkov, tovarov a služieb. Na poslednom mieste sú poplatky za znečisťovanie ovzdušia.

3.1.1 Efektívnosť plnenia plánu výberu administratívnych poplatkov v meste Vrbové

V tejto analýze sa budeme zameriavať na porovnanie plánov so skutočným plnením v časovom slede rokov od 2017 až 2023. Na kvantifikáciu tohto porovnania sa používa metrika percenta dokončeného plánu, ktorá sa vypočíta ako pomer medzi skutočne dosiahnutými výsledkami a cieľmi pôvodne stanovenými v pláne. Dáta pre porovnanie sme získali zo záverečných listov a rozpočtov mesta Vrbové.

Tabuľka 3 Administratívne poplatky v meste Vrbové od roku 2017-2023

Administratívne poplatky v meste Vrbové			
Rok	Plánované plnenie	Skutočné plnenie	% Plnenie
2017	89 554,23 €	89 737,84 €	100,21
2018	102 392,50 €	102 405,35 €	100,01
2019	93 014,91 €	93 020,05 €	100,01
2020	172 010,07 €	172 099,98 €	100,05
2021	75 144,84 €	75 144,84 €	100,00
2022	59 134,32 €	59 134,32 €	100,00
2023	54 620,00 €	64 890,00 €	118,80

Zdroj: vlastné spracovanie podľa záverečných listov mesta Vrbové od roku 2017-2022

Nástrojom pre hospodárenie mesta Vrbové je spravidla rozpočet z minulého roka, ktorý mesto zostavuje podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ciele a vízie mesta pri výkone samosprávy je starostlivosť o rozvoj mesta a naplnenie potrieb obyvateľstva. Víziou je najmä stabilita a ekonomický rozvoj či efektivita.

Z tabuľky č. 3 vyplýva, že v roku 2017 z rozpočtovaných 89 554,23 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2017 v sume 89 737,84 EUR, čo je 100,21 % plnenie. Vychádzajúc zo záverečného listu pre rok 2017, sme zistili sumy príjmov za jednotlivé časti administratívnych poplatkov. Príjmy zo správnych poplatkov za prevádzku výherných hracích prístrojov, poplatky na matrike, stavebnom úrade – výška týchto príjmov predstavuje sumu 34 001,00 EUR. Ďalej to boli pokuty za porušenie predpisov v sume 501,84 EUR, poplatky za predaj výrobkov, tovarov a služieb v sume 54 916,82 EUR, tieto poplatky boli znížené dôsledkom zníženia počtu organizovaných jarmokov, kde si predávajúci prenajímali miesta pre svoje stánky a kolotoče. Znížili sa z pôvodných štyroch na dva ročne. Poplatky za znečisťovanie ovzdušia v sume 318,18 EUR. Rok 2018 vykazuje rovnakých 100 % ako predchádzajúci rok. Najväčšiu časť administratívnych poplatkov tvorili správne poplatky. Z plánovaného výberu poplatkov 102 392,50 EUR bola skutočnosť k 31.12.2018 v sume 102 405,35 EUR, čo hodnota plnenia predstavuje 100,01 %. Najmenšiu časť administratívnych poplatkov tvorili poplatky za znečisťovanie ovzdušia 302,09 EUR.

Plán výberu v roku 2019 bol 93 014,91 EUR a skutočný príjem k 31. 12. 2019 v sume 93 020,05 EUR, kde sa rozpočet opäť splnil na 100 %. V roku 2020 sa z rozpočtovaných 172 010,07 EUR vybralo 172 099,98 EUR, čo udáva taktiež 100 % plnenie očakávaného výberu. Z tabuľky č. 3 vyplýva, že v rokoch 2021 a 2022 sa rozpočtované príjmy rovnajú so skutočnosťou, a tak oba roky dosahujú presných 100 % výberu. Jediné obdobie, kedy hodnota plnenia plánu prekročila hranicu 100 %, je rok 2023 kedy z rozpočtovaných 54 620 EUR sa vybralo 64 890 EUR, čo je 118,80 %.

3.1.2 Efektívnosť plnenia plánu výberu administratívnych poplatkov v obci Brezová pod Bradlom

Mesto Brezová pod Bradlom bude ďalším objektom skúmania záverečnej práce. Toto mesto som si vybrala preto, lebo má porovnateľne demografické údaje ako mesto Vrbové. Stav počtu obyvateľov k roku 2023 je 4 679. Vzdialenosť medzi mestom Vrbové a Brezová pod Bradlom je 18 km.

Tabuľka 4 Administratívne poplatky v meste Brezová p. Bradlom od roku 2017-2022

Administratívne poplatky v meste Brezová pod Bradlom			
Rok	Plánované plnenie	Skutočné plnenie	% Plnenie
2017	81 351,00 €	83 245,34 €	102,33
2018	121 734,00 €	125 679,51 €	103,24
2019	93 014,91 €	93 020,05 €	100,01
2020	87 144,00 €	87 145,83 €	100,00
2021	86 010,00 €	87 443,84 €	101,67
2022	99 471,00 €	102 292,89 €	102,84

Zdroj: vlastné spracovanie podľa záverečných listov mesta Brezová p. Bradlom od roku 2017-2022

V prípade mesta Brezová pod Bradlom z tabuľky č. 4 vyplýva, že % plnenia plánovaných rozpočtových príjmov je vždy splnené na 100 %. V roku 2017 z rozpočtovaných 81 351 EUR bolo skutočne vybraných 83 254,34 EUR, čo je 102,33 %. Správne poplatky tvoria najväčšiu časť príjmov z administratívnych poplatkov podobne ako pri meste Vrbové. Príjem za správne poplatky bol vo výške 12 285,50,00 EUR. Najmenšiu časť tvoria príjmy z ostatných správnych poplatkov, ktoré boli vo výške 1 498 EUR. Ďalej

v roku 2018 z rozpočtovaných 121 734,00 EUR bol skutočný príjem vo výške 125 679,51 EUR, čo je 103,24 % plnenie, ktoré bolo najvyššie z celého sledovaného obdobia. V obdobiach 2019 a 2020 boli plány rozpočtovaných príjmov splnené takmer presne na 100%. Následne v predposlednom roku sledovania, rok 2021, badáme malá zvýšenie hodnoty percenta plnenia na 101,67%, kedy sa z rozpočtovaných 86 010 EUR skutočne prijalo 87 443,84 EUR. V poslednom roku sledovania (2022) taktiež vzrástli príjmy z administratívnych poplatkov, kedy % plnenia vykazuje 102,84 %.

3.1.3 Analýza Vrbové verzus Brezová pod Bradlom

Pre objektivitu skúmania bakalárskej práce sme si zvolili podobné objekty na vykonanie analýzy. Naše objekty výskumu si sú veľmi porovnateľné navzájom. Či už počtom obyvateľov alebo rozpočtovým plánovaním. Z tabuľky č. 4 vyplýva, že mesto Vrbové hospodáril s administratívnymi poplatkami v sledovanom období od roku 2017 až 2022 v priemere lepšie o 1,5 % v porovnaní s Brezovou pod Bradlom.

Tabuľka č. 5 Analýza ad. poplatkov Vrbové vs. Brezová p. Bradlom od roku 2017-2022

Vrbové vs. Brezová pod Bradlom							
Mesto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Priemer
Vrbové	100,21%	100,01%	100,01%	100,05%	100,00%	118,80%	103,18%
Brezová pod Bradlom	102,33%	103,24%	100,01%	100,00%	101,67%	102,84%	101,68%

Zdroj: vlastné spracovanie podľa záverečných listov mesta Vrbové a Brezová p. Bradlom od roku 2017-2022

3.2 Dotazníkový výskum a jeho výsledky

Na vyhodnotenie efektívnosti výberu administratívnych poplatkov na národnej úrovni sme zvolili dotazníkovú metódu. Vzorku respondentov tvoria mestské úrady z každého slovenského kraja. Respondentov sme oslovovali mailovou komunikáciou so žiadosťou o vyplnenie dotazníka. Rozposlali sme 250 mailových správ referentom mestských a miestnych úradov, ktorí majú v kompetencii miestne dane a poplatky. Hoci návratnosť nespĺňa štatistickú normu spätnej väzby, v našom prípade to je 18 % z 250 zaslaných správ.

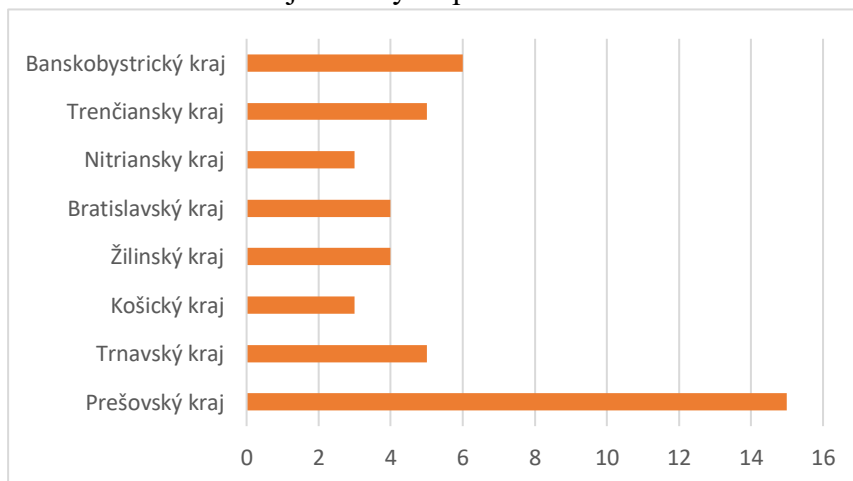
Dotazník bol prístupný celý mesiac marec na internetovej stránke <https://www.surveio.com/survey/d/C9Y9B7V4V8O2G1A0F>, počas ktorého sme sa konštantne usilovali o čo najväčšiu spätnú väzbu zo strany referentov na miestnych úradoch. Internetová stránka bola vytvorená výhradne len pre potreby spracovania výskumnej časti záverečnej práce. Pri tvorbe otázok sme vychádzali z hypotézy – Administratívne poplatky sú potrebnou časťou rozpočtu. Dotazník tvorilo 6 otvorených otázok zameraných na subjektívny pohľad respondentov, ktorí pracujú s administratívnymi poplatkami.

Ďalších 8 zatvorených otázok ma vopred samostatne vypracované otázky, ktoré boli všeobecného charakteru a pýtali sme sa na informácie, pri ktorých sa vyžadovala priama a jednotná odpoveď. Celkovo teda náš dotazník tvorí 14 otázok s cieľom zistiť efektívnosť administratívnych poplatkov na národnej úrovni a prípadne opatrenia do budúcnosti.

3.2.1 Vyhodnotenie identifikačných otázok

Prvé dve otázky boli identifikačného charakteru o mestách, ktoré tvorili výskumnú časť dotazníku.

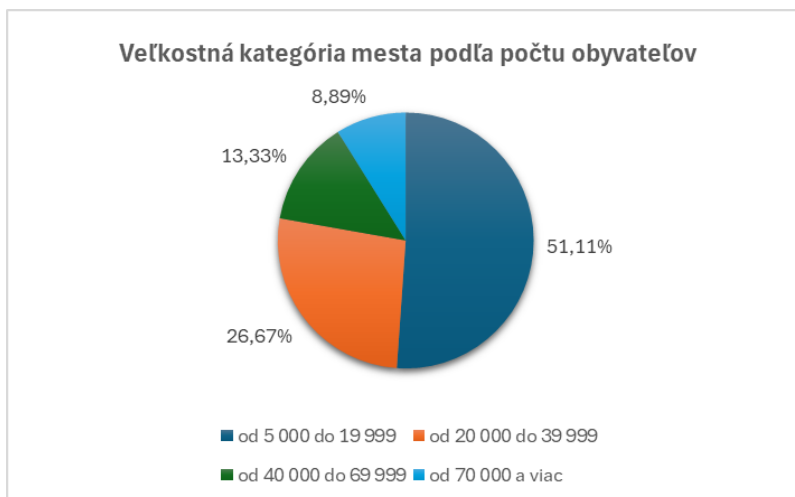
Graf 1 Slovenské kraje vzorky respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 1

Z grafu 1 je zreteľné, že najviac spätnej väzby evidujeme u Prešovského kraja (33,33 %), pričom najmenej odpovedí zaznamenávame v Nitrianskom a Košickom kraji s počtom 3 (6,67 %).

Graf 2 Veľkostná kategória miest

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 2

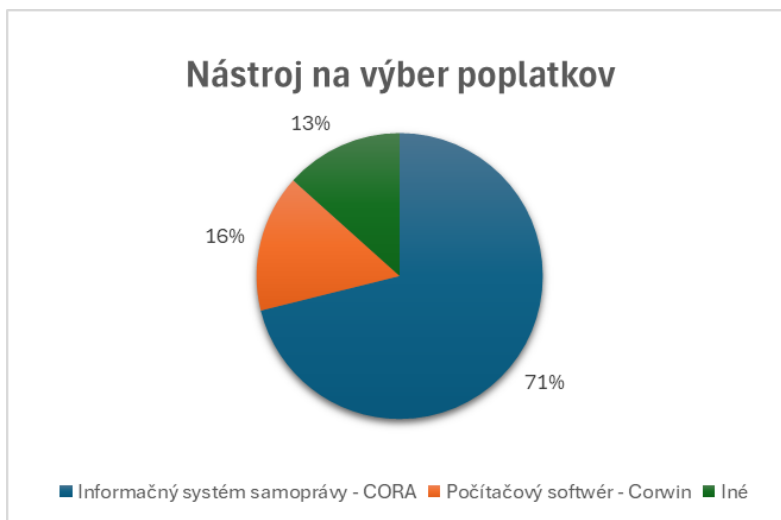
Z grafu 2 vyplýva, že vo veľkostnej kategórii miest od 5 000 do 19 999 obyvateľov tvorí nadpolovica (51,11 %) našich respondentov. Môžeme dedukovať, že väčšina z týchto odpovedí prišla práve z malých obcí či miest. V dotazníku sme sa zameriavali práve na mestá, aby sme boli v súlade s témou záverečnej práce. Preto je uvedený počet obyvateľov od 5 000, pretože vtedy môže byť obec vyhlásená za mesto. Veľkostné rozmedzie od 20 000 do 39 999 obyvateľov tvorí 12 miest (26,67 %). Od 40 000 do 69 99 obyvateľov sme zaznamenali 6 odpovedí (13,33 %), ktoré pochádzajú zo stredne veľkých miest. Najmenej spätnej väzby (8,89 %) sme dostali od najväčších hlavných miest (Bratislava, Košice), ktoré majú od 70 000 a viac obyvateľov.

3.2.2 Vyhodnotenie výskumnej časti

Dvanásť otázok vo výskumnej časti dotazníka boli vytvorené s účelom zistiť, ako sú slovenské mestské úrady oboznámené s problematikou administratívnych poplatkov, ako efektívne narábajú s poplatkami, a či evidujú možnosti na zlepšenie. Vypracované otázky sme konfigurovali tak, aby sme splnili cieľ záverečnej práce. Cieľom dotazníka bolo zistiť efektivitu výberu na národnej úrovni.

Otázka 3 Aké nástroje alebo systémy používate na správu a sledovanie vyberania poplatkov?

Graf 3 Nástroj na výber poplatkov

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 3

Ako nástroj na správu, výber a sledovanie poplatkov respondenti najčastejšie uvádzajú Informačný systém samosprávy – CORA s počtom odpovedí 32 (71 %). Druhou najčastejšou odpoveďou v počte 7 bol počítačový softvér Corwin (16 %). Pod možnosťou iné uviedli respondenti rôzne odpovede, ako napríklad trvalý pobyt, prechodný pobyt, vlastníctvo nehnuteľnosti, v prenájme, čo tvorí 6 odpovedí (13 %).

Otázka 4 Súhlasíte s tým, že mesto má za úlohu spravovať a vymáhať tieto poplatky alebo by mali tieto úlohy byť prenesené na iné inštitúcie alebo organizácie?

Graf 4 Súhlas, aby mesto malo za úlohu vyberať poplatky

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 4

Z grafu 4 vieme jasne zhodnotiť, že celá vzorka respondentov (100 %) sa zhodla a všetci súhlasia s tým, že mesto je privilegované na to, aby spravovalo administratívne poplatky. Nesúhlasia s tým, že by táto kompetencia mala byť prenesená na iný subjekt.

Otázka 5 Máte pocit, že výber poplatkov má pozitívny vplyv na rozvoj a fungovanie mesta? Ak áno, uveďte dôvod. V tejto otázke sme respondentom dali možnosť napísať svoj vlastný názor okrem možností odpovede „áno“, „nie“ a „ani nie“, s cieľom získať bližší a subjektívnejší pohľad na problematiku výskumu.

Graf 5 Vplyv výberu poplatkov na rozvoj a správu mesta

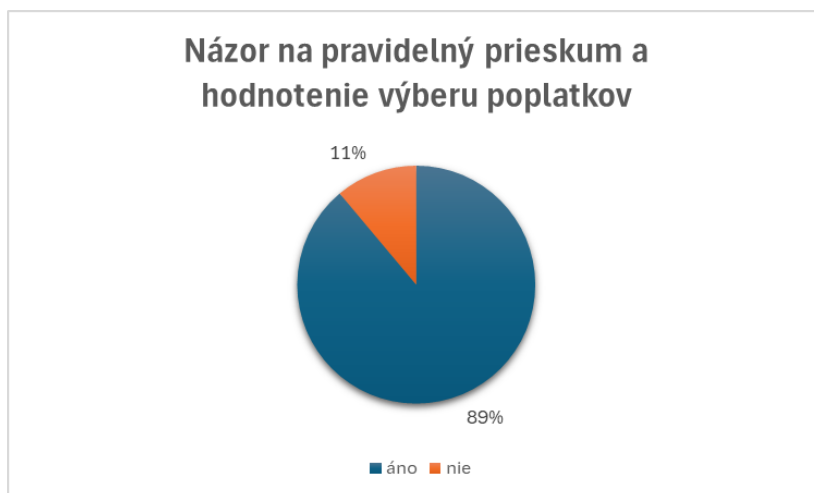
Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 5

Z grafu 5 dedukujeme, že administratívne poplatky tvoria dôležitú zložku v mestskom rozpočte. Nadmerná väčšina respondentov sa zhodla (80 %), že poplatky majú pozitívny vplyv na rozvoj a fungovanie mesta.

Veľa respondentov si zamieňalo administratívne poplatky s daňou z nehnuteľnosti či poplatkom za komunálny odpad. V tomto prípade uviedli ako dôvod „zabezpečenie efektívneho vývozu a následnú likvidáciu odpadu, poplatok za hrobové miesto - úprava cintorína, chodníkov, osvetlenia, domu smútku..“. Ďalším z dôvodov bol, že administratívne poplatky logicky navyšujú rozpočet mesta a slúžia na fungovanie samosprávy a následnú starostlivosť v meste - je to jeden z možných príjmov do mestskej pokladne. Tí, ktorí zvolili možnosť odpovede ani nie (6,67 %) udali ako dôvod, že administratívne poplatky sú zanedbateľnou časťou rozpočtu.

Otázka 6 Súhlasíte s tým, že by mesto malo pravidelne vykonávať preskúmanie a hodnotenie výberu poplatkov, aby sa zabezpečila ich efektívnosť a primeranosť?

Graf 6 Názor na pravidelný prieskum a hodnotenie výberu poplatkov

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 6

Z grafu 6 vyplýva, že takmer všetci respondenti (89 %) súhlasia, aby sa pravidelne vykonávala revízia a prieskum výberu poplatkov s cieľom zabezpečiť ich efektívnosť. Na druhej strane zo vzorky 45 respondentov, šiesti (11 %) nesúhlasia s pravidelným prieskumom.

Otázka 7 Aké kritériá sa zohľadňujú pri stanovovaní výšky administratívnych poplatkov v obci?

Graf 7 Kritéria pri stanovovaní výšky administratívnych poplatkov

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 7

Otázka 7 bola otvorená. Účel tejto otázky bolo, aby nám respondenti uviedli svoje kritériá, ktoré stanovujú a ovplyvňujú výšku administratívnych poplatkov v ich meste.

Väčšina vzorky respondentov (44 %) uviedla, že výšku poplatkov stanovujú v zmysle Zákona o správnych poplatkoch. Podľa ďalších vyjadrení môžeme povedať, že výšku poplatkov ovplyvňujú aj náklady spojené so správou (18 %). Ako tretiu možnosť respondenti uvádzajú odpoveď „neviem“ (11 %). S rovnakým počtom odpovedí (9 %) sa stretávame u možnostiach „podľa bilancii príjmov a výdavkov“, „náročnosť úkonov“ a „iné“.

Vychádzajúc z odpovedí pod možnosťou „iné“ sa skrývajú odpovede, ktoré taktiež ako pri vyššie spomenutej otázke 5, súvisia s nedostatočnou gramotnosťou našich miest a obcí v rámci problematiky administratívnych poplatkov. Respondenti uviedli odpovede ako „podlahové plochy stavby“, „náklady spojené s likvidáciou komunálneho odpadu“, „kritéria stanovuje štát v zákone o miestnych daniach“ či „hodnota nehnuteľnosti“. Ďalej v možnosti „iné“ je spomenutá aj odpoveď „neviem“, čo taktiež absolútne neprispieva k lepšej gramotnosti ohľadom danej problematiky.

Otázka 8 Aký je váš postoj k zavádzaniu nových administratívnych poplatkov alebo zvyšovaniu výšky existujúcich poplatkov v snahe zvýšiť príjmy obce? Táto otázka bola opäť otvorená. Svojim charakterom nadväzuje na predchádzajúcu otázku. Vo výsledkoch zisťujeme rôzne postoje našich miest pri zavádzaní nových administratívnych poplatkov. Výsledky predstavujeme v grafe 8.

Graf 8 Postoj k zavádzaniu nových administratívnych poplatkov

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 8

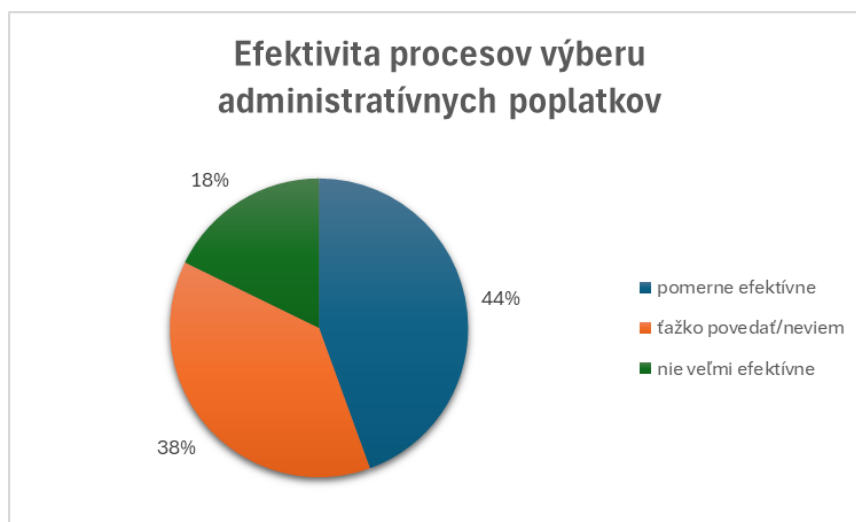
Respondenti sa vyjadrili k tejto otázke rôznorodo. Najväčšia časť zo spätnej väzby (33 %) tvrdí, že administratívne poplatky sú prínos do miestneho rozpočtu, aj keď netvorí jeho veľkú časť. Tento postoj následne neguje odpoveď „zatiaľ to nie je potrebné“ (27 %). Referenti mestských úradov pod touto možnosťou uviedli, že „poplatkov je už tak veľa, že

je by som v obciach už nezaviedla žiadny - možno parkovanie v istých zónach... ak zvýšime poplatok za čokoľvek v obci - občan by mal pocítiť "protislužbu", dôvod na zvyšovanie má byť jasne daný - kam sa výnos použije (nie vždy je to tak)“ alebo „Pokiaľ sa bavíme výlučne o administratívnych poplatkoch (čiže nie DzN, poplatku za rozvoj, poplatky za TKO a pod.), príjmy obce z administratívnych poplatkov predstavujú iba malý podiel na celkovom príjme obce“ či „je to neefektívne“.

8 respondentov (18 %) si myslí že zavádzanie nových administratívnych poplatkov je nevyhnutnosť. Jedna z odpovedí bola napríklad, že „V tejto dobe nevyhnutnosť, nakoľko ani podielové dane nie sú dostatočné na krytie výdavkov obce/mesta, pričom v minulosti to tak nebývalo.“ 15 % respondentov majú k tejto otázke postoj neutrálny. Pod možnosťou „iné“ uvádzajú najmä to, že by sa malo prihliadať na výšku inflácie a vekové kategórie občanov (7%).

Otázka 9 Ako by ste ohodnotili efektivitu súčasných procesov výberu administratívnych poplatkov vo Vašom meste? Efektivita výberu administratívnych poplatkov je hlavný cieľ záverečnej práce. Táto otázka nám poskytla jasný obraz o tom, ako efektívne sú procesy výberu. O tom, ako vidia referenti mestských úradov dané procesy efektívne, nasvedčuje graf 9.

Graf 9 Efektivita procesov výberu administratívnych poplatkov

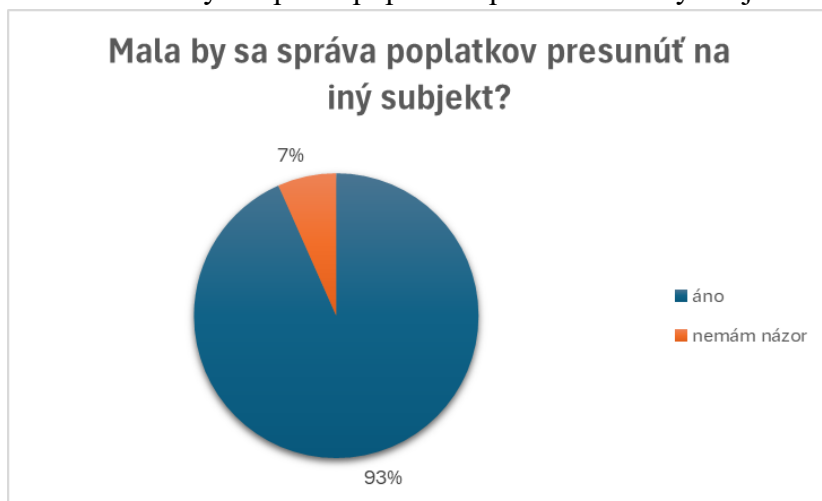
Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 9

Podľa vyjadrení respondentov môžeme povedať, že súčasné procesy výberu administratívnych poplatkov sú pomerne efektívne (44 %). To znamená, že nástroje na výber poplatkov, dedukujúc z odpovedí – ISS Corwin a CORA, výšky poplatkov, pokrytie výdavkov, rozvoj mesta sú správne nastavené a netreba ich razantne meniť. Časť (38 %)

z respondentov nemajú názor. V tomto prípade taktiež vidíme, že mestské úrady nemajú dostatočné znalosti ohľadom administratívnych poplatkov. Vo zvyšných 8 odpovediach (18 %) respondenti uviedli procesy výberu v ich meste ako nie veľmi efektívne.

Otázka 10 Súhlasíte s tým, že mesto má za úlohu spravovať a vymáhať administratívne poplatky? Cieľom tejto otázky bolo zistiť, či kompetencia vymáhania a spravovanie poplatkov by sa nemala presunúť na iný subjekt. Prehľadné zobrazenie názoru respondentov vidíme na nasledovnom grafe 10.

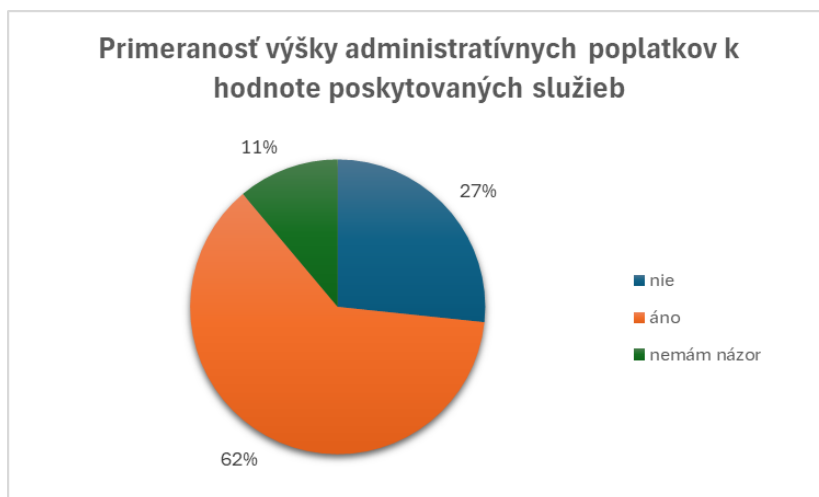
Graf 10 Mala by sa správa poplatkov presunúť na iný subjekt?

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 10

Z grafu 10 jasne vyplýva, že takmer celá vzorka respondentov v počte 42 (93 %) súhlasí, aby správa poplatkov ostala výhradne v kompetencií mestského úradu. Traja respondenti nemali názor (7 %).

Otázka 11 Sú administratívne poplatky vo Vašom meste primerané k hodnote poskytovaných služieb? Subjektívny názor respondentov je zobrazený v grafe 11 na nasledujúcej strane, ktorý hodnotí celkové nastavené výšky poplatkov k ich hodnote poskytnutej služby.

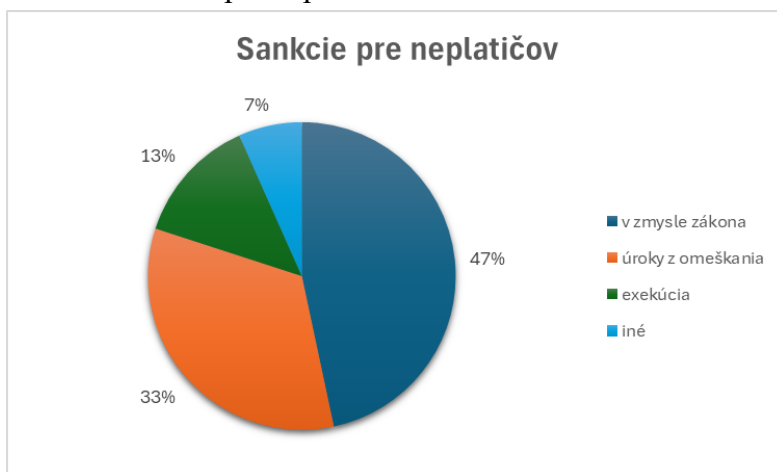
Graf 11 Primeranosť výšky ad. poplatkov k hodnote poskytovaných služieb

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 11

28 respondentov (62 %) hodnotí hodnotu služieb, za ktoré si občania platia prostredníctvom administratívnych poplatkov ako primeranú k ich stanovenej výške. Pričom na druhej strane 8 respondentov (27%) si myslí, že výška poplatkov nie je primeraná k úrovni poskytovaných služieb. 5 respondentov (11 %) z opýtanej vzorky nemá názor.

Otázka 12 Aké sankcie sú nastavené pre neplatičov daných poplatkov vo Vašom meste? Každá samospráva sa takmer denne stretáva s neplatičmi či už daní alebo poplatkov. To, ako sa vysporiadavajú s nedisciplinovanými občanmi, je zobrazené na grafe 12.

Graf 12 Sankcie pre neplatičov

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 12

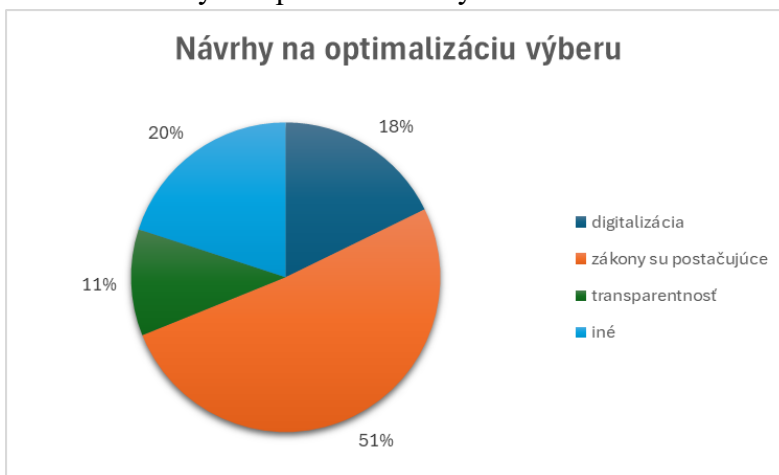
Takmer polovica (47 %) respondentov rieši problém či už omeškania platby alebo úplného ignorovania platenia konkrétnych poplatkov v zmysle zákona. Úroky z omeškania využíva 15 respondentov (33 %). Exekučné vymáhanie využívajú šiesti respondenti (13 %).

Pod možnosťou „iné“ (7 %) nám napísali respondenti zaujímavé taktiky ako napríklad „*istý čas sa vyrubovali úroky z omeškania, neplatič väčšinou neuhradil ani to - tak sa sme vymáhali exekučne, teraz mesto môže vymáhať formou exekúcie, alebo priamo zrážkami zo mzdy, záložným právom, alebo odobratím vodičského preukazu - postupne chceme zaviesť tieto spôsoby aj v našom meste*“.

Nasledujúce odpovede sa taktiež uvádzajú pod možnosťou „iné“: „*Neplatiči správnych poplatkov prakticky neexistujú nakoľko správny poplatok sa platí pred vybavením daného administratívneho úkonu za ktorý sa poplatok vyberá napr. staveného povolenia, matričná činnosť, povolenie na výrub...*“ a „*Nie sú sankcie, nakoľko klient musí zaplatiť v čase poskytovaných služieb, inak nebude vybavený...*“.

Otázka 13 Aké by podľa vás mohli byť účinné spôsoby na optimalizáciu výberu administratívnych poplatkov v obci? Táto otázka je takisto otvorená a zaujímal nás pohľad referentov na mestských úradoch či majú návrhy na možné zlepšenia, keďže aj tieto opatrenia do budúcnosti sú jedným z cieľov našej bakalárskej práce. Príklady, ktoré nám uviedli, nám predstavuje graf 13.

Graf 13 Návrhy na optimalizáciu výberu

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 13

Z grafu 13 dedukujeme, že viac ako polovica (51 %) oslovenej vzorky si myslí, že aktuálne zákony sú postačujúce a netreba ich meniť. Na druhej strane, 8 respondentov (18 %), by prijalo digitalizovať výber poplatkov. Ďalší (11 %) si prajú, aby poplatky boli viac transparentné tzv. aby občania mali lepší prehľad o tom, za čo a prečo platia. Pod možnosťou „iné“ nám respondenti (20 %) opäť uviedli rôzne názory. Túto odpoveď by sme mohli zaradiť do oboch možností spomenutých vyššie: „*Výber administratívnych poplatkov je aktuálne optimalizovaný. K optimalizácii by pomohlo administratívne služby poskytovať*“.

elektronicky a aj platby poplatkov prijímať elektronicky, ale časť obyvateľov stále preferuje hotovostné operácie a osobný kontakt“. Ďalšia uvedená odpoveď je taktiež zaujímavá, respondent uvádza, že: *Veľmi účinné je odobratie vodičského preukazu - už pri výzve to uvádzame a vtedy veľa občanov uhradí poplatok.*“ Podotkneme túto konkrétnu odpoveď, ktorú jedno mesto uviedlo, a to že: *„Pre výber administratívnych poplatkov máme k dispozícii pokladňu otvorenú v úradných hodinách plus KIOSK dostupný 24 hodín“.*

Otázka 14 **Myslíte si, že by sme mali viac využívať informačné technológie na zjednodušenie a zefektívnenie procesov výberu administratívnych poplatkov?** Posledná otázka je nadväzujúca na predchádzajúcu otázku. Jednoznačné výsledky sú zobrazené na grafe 14.

Graf 14 Mali by sa viac využívať IT na zjednodušenie procesu výberu?

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Otázka 14

Z grafu je absolútne jasné, že 100 % respondentov si myslí, že by sa mali viac využívať informačné technológie ako sproduktívniť a zefektívniť proces výberu administratívnych poplatkov.

ZÁVER A DISKUSIA

Témou bakalárskej práce je finančná analýza miestnych a štátnych poplatkov v Slovenskej republike. Cieľom bakalárskej práce bolo zhodnotiť efektivitu výberu poplatkov, konkrétne administratívnych poplatkov, na miestnej a národnej úrovni. Na základe zistených skutočností navrhujeme adekvátne opatrenia. Záverečná práca je rozdelená na dve primárne časti.

V teoretickej časti sa venujeme charakterizovaniu uvedených pojmov, ktoré sú spojené s finančnou analýzou, verejnými financiami, rozpočtom a jeho funkciami, administratívnymi poplatkami a pod.. V druhej polovici teoretickej časti sme popisovali situáciu problematiky v krajinách EUROZÓNY a konkretizovali sme skutočnosti bližšie na príklade mesta Brno.

V praktickej časti, na dosiahnutie nášho cieľa, sme aplikovali vybrané výskumné metódy. V prvej polovici tejto kapitoly sme na konkrétnych mestách Vrbové a Brezová pod Bradlom vykonali analýzu percentuálneho plnenia rozpočtovaných administratívnych poplatkov so skutočne prijatými príjmami do rozpočtov subjektov. Tieto mestá obe patria medzi menšie mestá, preto aj rozpočtované administratívne poplatky boli k ich veľkosti primerané. V čase spracovávania sme pracovali s programovými rozpočtami a záverečnými účtami obcí v sledovanom období od roku 2017 až 2023. Následne sme si porovnali hospodárenia obcí s poplatkami navzájom. Tento výskum nám slúžil na to, aby sme naplnili čiastkový cieľ práce, a to, či je výber administratívnych poplatkov na nižšej vládnej úrovni efektívny.

V druhej polovici praktickej časti, sme vykonali výskum krátkou dotazníkovou formou, kde našu vzorku respondentov tvorili mestské úrady z každého kraja Slovenska. Pre úplnú špecifikáciu, dotazník sme adresovali priamo na referentov miestnych daní a poplatkov. Dotazník pozostával zo 14 otázok, z toho dve boli identifikačné a ostatné boli smerované na subjektívne názory respondentov. Cieľom tohto výskumu bolo zistiť efektivitu výberu administratívnych poplatkov na národnej úrovni a zistiť návrhy prípadných opatrení na optimalizáciu výberu do budúcnosti.

Jedným zo zistených záverov je, že by sa malo prehodnotiť, či nie je lepšie našu štruktúru administratívnych poplatkov zosúladiť s ostatnými krajinami EUROZÓNY. Zjednodušilo by to celkovú správu poplatkov.

Na základe výsledkov ukazovateľa našej analýzy percentuálneho plnenia plánu rozpočtovaných administratívnych poplatkov na konkrétnych mestách, sme zistili, že hospodárenie s poplatkami v týchto mestách je v norme, hodnotíme ako efektívne. Vychádzajúc z výsledných štatistík dotazníka vyplýva, že z vybranej vzorky si takmer 40 % respondentov zamieňa administratívne poplatky s daňou z nehnuteľnosti či poplatkom za komunálny odpad. Navrhujeme zvýšiť odbornú gramotnosť referentov našich obcí a miest s daňovou a nedaňovou teóriou s cieľom skvalitniť poskytované služby, profesionalitu zamestnancov a výkon samosprávy. Nasledovne, po zanalyzovaní navrhovaných opatrení, navrhujeme digitalizáciu výberu, ktorá je dôležitým krokom k modernizácii a prispieva k efektívnejšiemu a zjednodušenému spravovaniu administratívnych poplatkov.

Pridanú hodnotu záverečnej práce konštatujeme v tom, že z vyhodnoteného dotazníku vyplýva potreba prehodnotiť štruktúru administratívnych poplatkov a zosúladiť túto štruktúru s ostatnými krajinami EUROZÓNY. V konečnom dôsledku to môže zjednodušiť celkovú správu poplatkov.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Knižné zdroje

BELIČKOVÁ, K. a kol. *Rozpočtová teória, politika a prax*. 2., prepracované a doplnené vydanie. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-630-6.

ČERNĚNKO, T. *Efektívnosť miestnej samosprávy - Bratislava. National and regional economics IX.: [proceedings from international conference]: 26th - 27th september, 2012, Herľany, Slovakia*. Košice: Ekonomická fakulta Technickej univerzity v Košiciach, 2012, , 66-72. ISBN 978-80-553-1215-6.

HAMALOVÁ, M. - BELAJOVÁ, A. 2010. *Komunálna ekonomika a politika*. Bratislava: Merkury, 2010. 299 s. ISBN 978-80-89458-11-0.

HAMERNÍKOVÁ, B. et al. 2010. *Veřejné finance*. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0

HORNIÁKOVÁ Ľ., – MARUCHNÍČ J.: *Verejné financie a úvod do meny*. Bratislava: VOPFUK. 2006. ISBN 80-7160-228-0.

KALA, V. (1992). *Správa a samospráva obce*. Naše vojsko.

KNÁPKOVÁ, A. – PAVELKOVÁ, D. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. Prosperita firmy*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3349-4.

KONEČNÁ – VEVERKOVÁ, I., 2017. *Rozpočet obce a vyššieho územného celku*. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o. ISBN 978-80-8168-700-6

KOTULIČ, R. *Finančná analýza podniku*. Bratislava: IURA EDITION, 2007, 206 s. Ekonómia. ISBN 978-80-8078-117-0.

KUBINCOVÁ, S. *Slovenské finančné právo*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela , 2006. 265 s. ISBN 80-8083-219-6

Maier, K. - Čtyroký, J. (2000). *Ekonomika územního rozvoje*. Grada Publishing

MEDVEĎ, J. – NEMEC, J., et al. 2007. *Základy veřejných financí*. Bratislava: SPRINT, 2007. 269 s. ISBN 978-80-89085-84-2

MITALOVÁ, J – MOLITORIS, P. *Právno-ekonomické aspekty rozpočtov vo verejnej správe*. V Košiciach: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2006. Vysokoškolské učebné texty. ISBN 8070976535.

- MUSIL, J. 1967. *Sociologie soudobého města*. Praha: Svoboda. Sociologická knižnice, kapitola 7. Ekologie města (s. 132-145, 171-180).
- NEUBAUEROVÁ, E. *Financie územnosprávných celkov*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2006, 315 s. [20,66 AH]. ISBN 80-225-2225-2.
- PEKOVÁ, J. 2004. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management press, Czech Republic, 375 s. ISBN 8072610864.
- PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. 3.vyd. Praha: ASPI, 2005, 528 s. ISBN 80- 7357-049-1.
- PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2002, 441 s. ISBN 80-86395-21-9.
- PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 587 s. ISBN 9788073576141.
- PEKOVÁ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
- PROCHÁZKA, R. – KÁČER, M. (2013). *Teória práva*. C.H. Beck, Beckova edícia právnické učebnice.
- PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. s. 182. ISBN 978-80-247-5608-0
- SIDAK, M. *Finančné právo*. 2. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2014, xxvi, 500 s. [33,68 AH]. Právnické učebnice. ISBN 978-80-89603-22-0.
- SIVÁK, R., et al. 2007. *Verejné financie*. Bratislava: IURA EDITION, 2007. 311 s. ISBN 978-80-8078-094-4
- SLOVINSKÝ, A. a kol. *Československé finančné právo*. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1985. 338 s.
- STRÁŽOVSKÁ, H. – STRÁŽOVSKÁ, Ľ. *Ekonomické analýzy*. [1. vyd.]. Bratislava: Merkury, 2006. ISBN 8089143385.
- STRECKOVÁ, Y. et al. 1998. *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*. Praha: Computer Press, 1998. 214 s. ISBN 80-7226-112-6
- ŠLOSÁROVÁ, A. a kol.: *Analýza účtovnej závierky*, 1. Vydanie Bratislava, IURA Edition, 2006, strana 275

VAVREK, R., BECICA, J., PAPCUNOVA, V., GUNDOVA, P., MITRIKOVA, J., 2021. Number of Financial Indicators as a Factor of Multi-Criteria Analysis via the TOPSIS Technique: A Municipal Case Study. [online] DOI: 10.3390/a14020064 Dostupné na: <https://www.mdpi.com/1999-4893/14/2/64>

Právne predpisy

Zákon č. 116/1966 Zb. o súdnych poplatkoch

Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch

Nariadenie vlády č. 755/2004 Z. z. o poplatkoch za odbery podzemných vôd

Zákon č. 190/2023 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia

Zákon č. 264/2008 Z. z. o kolkových známkach a o umení a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 94/2013 Z. z. o puncovníctve

Zákon NR SR č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Časopis

LIPTÁK, J. – Peková, J.: *Veřejné finance - Úvod do problematiky*. Praha, Codex Bohemia s.r.o., 1999, 496 s. *Ekonomické rozhľady = Economic review: vedecký časopis Ekonomickej univerzity v Bratislave = Quarterly journal of the University of Economics Bratislava*. Bratislava: Ekonomická univerzita, 2000, **29**(3), 374-376. ISSN 0323-262X.

Internetové zdroje

EUROSTAT: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_10a_main/default/table?lang=en&category=gov.gov_gfs10.gov_10a

DOTAZNÍK: <https://www.survio.com/survey/d/C9Y9B7V4V8O2G1A0F>

MF SR: *Metodické usmernenie MF SR a vysvetlivky k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie*. [online]. Dostupné na internete: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/verejne-financie/regulacny-komplex-pravnych-noriem-metodickych-postupov-z-oblasti-rozpocetoveho-procesu-rozpocetova-klasifikacia/metodicke-usmernenie-mf-sr-vysvetlivky-k-ekonomickej-klasifikácii-rozpocetovej-klasifikacie/>

BUSINESS DICTIONARY, 2019. *Definition of budget*. [online]. [cit. 2018 – 12 – 20]. Dostupné na: <http://www.businessdictionary.com/definition/budget.html>

www.vrbove.sk

www.brezova.sk

<https://www.vlada.gov.sk/uloha-statut-a-verejneho-sektora/>

Interné dokumenty miest

Rozpočet mesta Vrbové 2017-2023

Rozpočet mesta Brezová pod Bradlom 2017-2022

Záverečné účty mesta Vrbové 2017-2023

Záverečné účty mesta Brezová pod Bradlom 2017-2022

Rozpočet mesta Brno 2024